

мусъ“ (вмѣсто България), който поставялъ българитѣ въ почти пълна зависимостъ. Този проектъ билъ отхвърленъ отъ българитѣ и разкритикуванъ остро отъ „Право“. Отъ този моментъ вече се заговорило по-настойчиво отъ гръцка страна за обявяване на българитѣ за схизматици. Въ тази насока действува атинското правителство предъ патриаршията, както и австрийското въ Цариградъ, което се е стремѣло по този начинъ да ослаби силата и единството на православната църква. Само Русия работѣла противъ схизмата. Схизмата била прогласена на 16 септемврий 1872 година, но това не стреснало българитѣ. Митхадъ-паша и Халилъ Шерифъ-паша, следъ като постигнали формалното отдѣляне на българската църква, подъ влиянието на Австрия, поискали да извършатъ и фактическото ѝ отдѣляне, и затова предложили да се промѣни фермана, като се създаде Българска патриаршия, съвършено отдѣлна отъ гръцката. Екзархътъ Антимъ I не се съгласилъ.

В. „Право“, макаръ голѣмъ противникъ на патриаршията, не одобрилъ държането на лѣвото българско течение, начело съ д-ръ Чомаковъ, което било наклонно да приеме турското предложение, за да се скѣса съвсемъ съ патриаршията и се обявилъ на страната на Антимъ I, за запазване на фермана отъ 1870 г. неизмѣненъ, съветвайки българскитѣ екзархисти да не се страхуватъ отъ схизмата, да считатъ българската църква за частъ отъ православната, да продължатъ борбата за обособяване българската църква и за избиране владыци въ всички ония епархии, които предвижда ферманътъ, и пр. Най-сетне, на 23 юлий 1873 г. ферманътъ неизмѣненъ, билъ поставенъ въ сила отъ В. Порта.

Шестъ месеци следъ спирането на „Право“ — на 5 юлий 1874 година излѣзълъ като негово продължение „Напрѣдъкъ“ — „Вѣстникъ за народни политически и книжевни новини“. Затова „Напрѣдъкъ“ продължилъ нумерацията на „Право“ (почва съ год. IX) и запазва неговия форматъ (2<sup>о</sup>) стр. 4, и начинъ на излизане (единъ пѣтъ въ седмицата). Затова „Право“ и „Напрѣдъкъ“ трѣбва да се смѣтатъ за единъ и същъ вестникъ. Абонаментъ: за Турция 1 зл. лира, за чужбина — 6 бѣли меджедията. Отговоренъ редакторъ билъ Ив. Найденовъ.

Въ „Напрѣдъкъ“ се забелязва известенъ упадъкъ отъ ентузиазма на „Право“ по църковнитѣ борби, дори би могло да се констатира известно недоволство — разбира се, не открито, като у в. „Вѣкъ“ — отъ лошия вървежъ на екзархийскитѣ работи. Следъ утвърждаване устава на Екзархията, били произведени избори за мирски съветъ при Екзархията. За членове на съвета, естествено, били избрани лица отъ разни епархии и по тоя начинъ мнозина видни българи въ Цариградъ, които играели известна роля въ църковната борба, които дори диктували по църковнитѣ въпроси, оста-